

forøge Statsskolens Materiel og Personel for i den at aabne Mulighed for en saadan 3dje Retning, med Hensyn til hvilken man kunde sige: lad dem, som ere interesserede i det og tro paa det, gøre Forsøget, og det er jo Privatskoler — i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg maa jeg føje til, thi det er ikke let tænkeligt, at der i nogen af de Byer uden for Kjøbenhavn, som have en lærd Statsskole, skulde blive oprettet en lærd Privatskole ved Siden af. Som Følge deraf ser jeg under denne Forudsætning ikke nogen egentlig Hindring for at imødekomme de paagældende private Skolebestyrere. Det vil i alt Fald ikke nødvendigt have nogen Konsekvens for Statsskolen og de to der allerede bestaaende Retninger. Jeg mener endogsaa, at man under den nævnte Forudsætning kunde gaa noget videre, end Ministeriet er gaaet i Forslaget i Retning af at imødekomme Privatskolens Bestyrere, saaledes at man f. Eks. gav dem yderligere Nedsættelse i Latinundervisningen, de have andraget om, men som Ministeren ikke har ment fuldtud at kunne gaa ind paa. Alt dette dog sagt under den Forudsætning, at man i denne ny Retning kun har en Konkurrent inden for Privatskolen, som ikke truer eller udsætter de ældre Retninger eller Statsskolen i det hele taget for nogen Fare.

Anderledes og langt tvivlsommere og betænkeligere stiller Sagen sig for mig, naar man ikke kan være betrygget imod, at den ny Retning meget mere end en Konkurrent bliver en Prætendent, at den snart „vokser op, den liden Ulv, med hvassen Tand i Munde“, som Digteren siger, og ved første givne Lejlighed vil medføre, at dens Ammer, de to ældre Retninger, blive kastede ud af Reden. Dersom Retningen har den Ambition, saa maa det meget nøjere prøves, om den da virkelig i den Skikkelse, i hvilken den fremtræder i Forslaget, har de Egenskaber, som maa kræves af de Retninger, i hvilke der skal undervises i den lærde Skole, naar denne skal fyldestgøre sit Formaal. Præterender Retningen at være den egentlige Opdrætter af de normale Studenter og tilsidst at blive eneherkende, saa maa det nødvendigvis prøves, om den da virkelig i Henseende til den højere Dannelse i Almindelighed kan fyldestgøre sin Opgave. I den Henseende vil Retningen ganske sikkert møde og har allerede mødt en alvorlig og efter min Mening beføjet Kritik baade fra dem, hvis Hjerte hænger ved den nuværende sproglig-historiske Retning, og som

hævde, at Latin og Græsk — hvilket af disse Fag man nu vil gøre til Hovedfag — høre med til at skabe denne højere Dannelse, og fra Tilhængere af den anden Retning, den matematisk-naturvidenskabelige, der ganske sikkert ville sige: Det er ikke den Slags Studenter, vi ønske, der er ikke lagt Vægt nok paa Beskæftigelse med Ting i Stedet for med Ord. Jeg tror ikke, at den Retning, eller de, hvis Hjerte hænger ved den, ville føle sig tilfredse med og betragte de Studenter, der ere udgaaede fra den ny tredje Retning, som de normale Studenter, som man fra den højere Dannelses Standpunkt set kan være tilfreds med. Men dernæst maatte man jo yderligere prøve den ny Retning med Hensyn til dens Evne til at fyldestgøre det andet Formaal, som Undervisningen i den lærde Skole har, det andet Formaal, som er det eneste Loven af 1ste April 1871 omtaler, og som er Hovedsagen, i det mindste fra Lovgivningens Standpunkt, nemlig at den skal føre sine Elever saa vidt, at de ere i Stand til at medbringe de Kundskaber og den Dannelse, som kræves til Universitetets Eksamina. Det er erkendt i Lovforslaget, at det gør den ny Retning ikke med Hensyn til eet Studiefag ved Universitetet, nemlig Teologien; for dette Fags Vedkommende skal der tages en Tillægsprøve i Græsk. Derimod gaar Lovforslaget ud fra, at den ny Retning vil være fuldstændig tilstrækkelig som Fordannelse for at underkaste sig de under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet hørende Eksamina. Men her vil jeg dog gøre opmærksom paa, at det staaer i stik Modstrid med, hvad det rets- og statsvidenskabelige Fakultet har ment. Det udtaler nemlig i Slutningen af sin Betænkning, eller hvad man vil kalde det, at Fakultetet udbeder sig „at maatte fremkomme med Indstilling, naar Lovforslaget foreligger som Lov, ligesom det da ogsaa, naar den ny Undervisningsplan er bleven gældende, forbeholder sig, efter den Skikkelse, hvori den da maatte foreligge, at overveje, om en Tillægsprøve i Latin for Disciple af den ny Retning maatte anses nødvendig.“ Jeg betragter det som meget heldigt, at det rets- og statsvidenskabelige Fakultet har taget dette Forbehold. Jeg anser det for meget tvivlsomt, om den ny Retning i Virkeligheden er i Stand til med sin begrænsede Undervisning i Latin, at bibringe den Latinkundskab, som Studiet af Romerretten kræver, men det rets- og statsvidenskabelige Fakultet har overset, at det saaledes som Lovforslaget foreligger, og